

Viite: lausuntopyyntöne VN/11385/2020 (14.4.2022)

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos; liikenne- ja viestintäministeriön lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnoksesta. Liikenne- ja viestintäministeriö on ollut mukana myös valmistelemassa strategiaa ja kiittää hyvin sujuneesta yhteistyöstä.

Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt lasketaan osaksi taakanjakosektorin päästöjä, ja liikenteen päästövähennystoimet on linjattu osana taakanjakosektorin keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa (KAISU). Myös kansallinen ilmasto- ja energiastrategia sisältää kuitenkin joitakin liikennettä koskevia osia. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että toimenpiteet KAISUssa ja ilmasto- ja energiastrategiassa ovat keskenään linjassa ja täydentävät toisiaan.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

Luku 2.2 Uusiutuvan energian edistäminen

Luvussa 2.2 ehdotetaan uudeksi linjaukseksi, että uusiutuvia liikennepolttoaineita edistetään jatkossakin ensi sijassa jakeluvolvoitteella. Lisäksi pyritään ohjauskeinoilla ja erityisesti tukiohjelmilla edistämään uusien raaka-aineiden ja tuotantoteknologioiden kaupallistamista sekä huolehditaan riittävästä t&k –varoista.

Myös liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että jakeluvolvoite on ensisijainen väline uusiutuvan energian käytön kasvattamiseksi liikennesektorilla. Ministeriö pitää valitettavana, että jakeluvolvoitelain tasoa alennetaan määräaikaaisesti vuosina 2022 ja 2023 ja muistuttaa, että kiristyvälle jakeluvolvoitteen uralle palaaminen mahdollisimman pian on välttämätöntä liikenteen kumulatiivisten päästövähennysten varmistamiseksi. Ministeriö muistuttaa myös, että KAISUssa on linjattu, että liikenteen biopolttoaineiden jakeluvolvoite nostetaan 34 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Toimenpide on välttämätön, jotta liikenteen päästöt saadaan puolitettua vuoteen 2030 mennessä.

Luku 2.3 Vety ja sähköpolttoaineet

Luvussa 2.3 ehdotetaan uudeksi linjaukseksi, että vetyverkkojen ja siihen liittyvän infrastruktuurin kehittämiseen varaudutaan kansallisesti

koordinoitusti ja EU:n valmisteilla olevan kaasumarkkinalainsäädännön sääntelykehysten ennakoiden. Lisäksi vedyn käyttöä liikenteessä, erityisesti raskaassa maantieliikenteessä ja vesiliikenteessä, pilotoidaan. Sähkölaitteiden osuudeksi tavoitellaan 3 prosenttia kaikista liikennelaitteista vuoteen 2030 mennessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa vedyn jakeluinfran rakentamista Suomessa sekä vedyn liikennekäytön pilottihankkeita. Ministeriö muistuttaa, että kesällä 2021 tullut komission ehdotus uudeksi asetukseksi liikenteen vaihtoehtoisia käyttövoimia ja niiden jakeluinfraa koskien (AFIR) sisältää vaatimuksia myös liikennevedyn jakeluasemille. Vedyn käyttö tulee yleistymään sekä tieliikenteessä (raskaassa kalustossa) että vesiliikenteessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa myös 3 prosentin tavoitetta liikenteen sähkölaitteille vuonna 2030. Sähkölaitteille on tulossa tavoitteita myös komission kesällä 2021 antamasta FF55-paketista. Muun muassa uusiutuvan energian direktiiviehdotuksessa (REDIII) sähkölaitteille esitetään uutta, 2,6 prosentin vähimmäisosuusvelvoitetta. Myös aloitteet lento- ja meriliikenteen vaihtoehtoisten laitteiden tuotannon edistämiseksi (nk. FuelEU Maritime ja ReFuel Aviation – aloitteet) sisältävät minimivaatimuksia sähkölaitteiden käytölle lento- ja meriliikenteessä.

Ministeriö muistuttaa kuitenkin, että kuten kehittyneet biolaitteet, myös sähkölaitteet saattavat nostaa liikennelaitteiden hintaa merkittävässä määrin. Tämä tulisi huomioida liikenteen laitteiden verotuksessa ja/tai muussa verotuksessa (kuten esimerkiksi yritysverotuksessa) siten, että näiden laitteiden korkeampia tuotantokustannuksia voitaisiin kompensoida matalammalla verotuksella toisaalla.

Luku 2.4 Energiatehokkuuden edistäminen

Luvussa 2.3 ehdotetaan uudeksi linjaukseksi, että energiatehokkuussopimustoiminnan jatko varmistetaan myös nykyisen sopimuskauden 2017–2025 jälkeen. Sopimusyrityksille ja kunnille luodaan riittävät kannustimet.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että erityisesti tavaraliikenteen energiatehokkuutta tulisi jatkossa parantaa sisällyttämällä kuljetusten energiatehokkuuden parantamisen vaatimus energiatehokkuussopimukseen nykyistä velvoittavammalla tavalla. Tämä tulisi tehdä viimeistään uuden sopimuskauden alkaessa vuonna 2026.

Luku 2.9 Verotus

Luvussa 2.9 mainitaan jo tehtynä toimenpiteenä, että säädetään laki, joka mahdollistaa kaupunkiseutujen liikenteen hallintaan tähtävien ruuhkamaksujen käyttöönoton. Liikenne- ja viestintäministeriön tiedossa ei ole, että tämän lain valmistelua olisi valtiovarainministeriössä vielä

aloitettu. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että lain valmistelu tulisi aloittaa mahdollisimman pian.

Luku 3.2.5 Taakanjakosektorin toimien kustannukset

Luvussa 3.2.5 mainitaan, että Fossiilittoman liikenteen tiekartan ensimmäisen vaiheen kustannukset kohdistuvat pääosin vuosille 2022–2026 ja ovat yhteensä noin 360 miljoonaa euroa. Vuositasolla uutta rahaa tarvittaisiin noin 100 miljoonaa euroa/vuosi vuosina 2022-2024. Liikenne- ja viestintäministeriö huomauttaa, että vuosille 2022-2023 saadun rahoituksen määrä on noin 133 miljoonaa euroa eli vähemmän, kuin tiekartassa arvioitu rahoituksen tarve. **Liikenteen päästövähennystoimien rahoitusvaje estää tiettyjen toimenpiteiden toteuttamista ja vaikeuttaa siten päästövähennystavoitteen saavuttamista.**

Sama rahoitusvaje pätee myös valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne12) osalta. Liikenne 12 –suunnitelman toimenpiteillä tulisi varmistaa se, että kaupunkiseuduilla ja kaupunkien välisessä liikenteessä voitaisiin siirtyä pois nykyisestä autokeskeisestä järjestelmästä kohti kestävästi liikkumisen järjestelmää. **Ilman suunnitelmassa määriteltyä rahoitusta kestävästi liikenteen toimenpiteet jäävät kuitenkin toteuttamatta ja liikennesuorituksen kasvun taittamiseen liittyvät päästövähennykset saavuttamatta.**

Sabina Lindström
Osastopäällikkö, ylijohdaja

Saara Jääskeläinen
Liikenneneuvos

Liitteet -
Jakelu Työ- ja elinkeinoministeriö

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--